

МОРФОЛОГІЧНА НОРМА**УРОК 19. ТЕМАТИЧНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА. КОНТРОЛЬНИЙ ТЕСТ**

Мета (формування компетентності): предметні: перевірити знання учнів з теми «Морфологічна норма», оцінити рівень навчальних досягнень десятикласників з теми, удосконалювати вміння школярів виконувати тестові завдання, працювати самостійно; *ключові:* вміння вчитися: вміння організовувати, планувати, аналізувати, оцінювати власну навчально-пізнавальну діяльність; *інформаційні:* навички роботи із джерелами інформації; *загальнокультурні:* прагнення досягти високого результату.

Тип уроку: урок перевірки знань та навичок учнів.

ПЕРЕБІГ УРОКУ**I. ОРГАНІЗАЦІЯ КЛАСУ****II. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, МЕТИ І ЗАВДАНЬ УРОКУ. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ**

Ознайомлення з критеріями оцінювання тестових завдань (за правильне виконання завдань № 1-4 (з вибором однієї правильної відповіді) учні отримують по 1 балу; за правильне виконання завдань № 5-6 (на встановлення відповідності) — по 2 бали, за правильне виконання завдань № 7-8 (завдання відкритої форми) учні отримують по 2 бали).

Проведення інструктажу щодо виконання тестових завдань.

III. ВИКОНАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ*I варіант*

Завдання 1-4 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Потрібно вибрати правильний варіант відповіді.

1. Спільний рід мають усі іменники рядка:

А нероба, забіяка, юрист, бідолаха;

Б незграба, суддя, тренер, сирота;

В ледащо, лівша, рева, листоноша;

Г староста, професор, зануда, базіка;

Д ябеда, замазура, вельможа, роззява.

2. Позначте рядок, у якому всі іменники належать до чоловічого роду:

А підручник, путь, розгляд, фікус;

Б розпродаж, Сибір, біль, дріб;

В грім, трудяга, особа, пенсне;

Г Київ, Львів, Тбілісі, Лондон;

Д професор, собака, староста, плакса.

3. Позначте рядок, у якому всі іменники належать до IV відміни:

А лікарня, ідея, зоря, рівня;

Б яблуня, знання, гавеня, ім'я;

В білчєня, рідня, лєвєня, качєня;

Г проміння, здоров'я, доля, земля;

Д хлоп'я, кошєня, маля, плєм'я.

4. Лише в однині вживаються всі іменники рядка:

А вазон, прикрість, зелень;

Б Крим, молоко, залізо;

В Дністер, козацтво, ім'я;

Г людство, сум, мальва;

Д радість, золото, вітер.

Завдання 5-6 на встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, потрібно дібрати відповідник, позначений буквою.

5. Установіть відповідність між словами в рядку і їхніми граматичними характеристиками.

1 Жага, Лука, чебурєчна, миля	А Лише в однині вживаються всі іменники рядка
2 Крим, молоко, залізо	Б До першої відміни належать усі іменники рядка
3 Ваза, рєчєвина, кислота	В До четвертої відміни належать усі іменники варіанта
4 Козєня, курча, слонєня	Г Закінчення <i>-ою</i> у формі орудного відмінка однини мають усі іменники в рядку
5 Плєм'я, полум'я, ім'я	

6. Установіть відповідність між граматичними характеристиками і словами в рядку.

1 Вальс, Кавказ, завод;	А Літеру <i>e (є)</i> треба писати в орудному відмінку в усіх словах рядка
2 Лондон, Збруч, Мороз	Б Закінчення <i>-у (-ю)</i> у формі родового відмінка однини мають усі іменники в рядку
3 Танець, стрілець, палець;	
4 Хвастун, парашут, хокеїст;	В Закінчення <i>-ом</i> у формі орудного відмінка однини мають усі іменники в рядку
5 Корінь, прохач, явище.	Г Закінчення <i>-а (-я)</i> у формі родового відмінка однини мають усі іменники в рядку

Завдання 7-8 є завданнями відкритої форми.

7. Поставте слова в кличному відмінку:

Оксана Миколаївна, пан Президент, колега Ковальчук, сестра Іринка, Юрій Петровичу.

8. Знайдіть і виправте в кожному рядку морфологічні помилки:

А кумедне кенгуру, картопляне пюре, красиве панно;

Б довгий тунель, важкий путь, перспективний інженер;

В багатолюдне Сочі, малий соня, старовинний піаніно;

Г непосидючий хлоп'я, молода леді, лікувальне алое;

Д убога сирота, повноводе Конго, кольорове драже.

II варіант

Завдання 1-4 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Потрібно вибрати правильний варіант відповіді.

1. Чоловічий рід мають усі іменники рядка..

А морок, какаду, маестро, ООН;

Б Баку, продаж, столяр, денді;

В Борнео, собака, аташе, Сибір;

Г суддя, перекладач, путь, гімн;

Д хлоп'ятко, козак, інститут, іній.

2. До одного роду належать усі іменники в рядку

А Делі, Чернівці, Мехіко;

Б Стамбул, Сочі, Чикаго;

В Сена, Дністер, Міссурі;

Г Нікарагуа, Китай, Чилі;

Д Токіо, Сухумі, Онтаріо.

3. Немає помилки в рядку:

А спілкуватися з Бучаком Остапом Ігоровичом;

Б звернутися до Василенко Йосипа Богдановича;

В відвідати Петриняк Любославу Андрієвну;

Г гостювати в Чижа Володимира Карповича;

Д допомогти Васюті Оксані Станіславівній.

4. Лише в множині вживаються всі іменники рядка:

А Карпати, проблеми, вечорниці;

Б входуни, народи, Альпи;

В дріжджі, заручини, обличчя;

Г перемовини, двері, ножиці;

Д уста, м'ясниці, перешкоди.

Завдання 5-6 на встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, потрібно дібрати відповідник, позначений буквою.

5. Установіть відповідність. До поданих іменників доберіть прикметники:

1 Бароко	А Широкий
2 Сочі	
3 Дніпро	Б Вічнозелене
4 Біль	В Нестерпний
5 Суми	Г Пишне

6. Установіть відповідність між словами в рядку і їхніми граматичними характеристиками.

1 Вовчище, бабище, хлопчисько	А Не відмінюються всі слова рядка
2 Кенгуру, турне,	Б Паралельні родові форми мають іменники

ательє	В Слова рядка належать до іменників подвійного роду
3 Олівець, лист, син	Г Паралельні закінчення мають іменники чоловічого роду
4 Птах, зал, плацкарт	
5 Бетон, шум, кухоль	

Завдання 7-8 є завданнями відкритої форми

7. Поставте слова в кличному відмінку:

Пан полковник, добродій Роман, пані вчителька, рідний батенько, любий земляк.

8. Знайдіть і виправте в кожному рядку морфологічні помилки:

А старовинний Осло, духмяне какао, яскраве кімоно;

Б львівська пані, надокучлива цеце, смачне кольрабі;

В вітальний туш, рожева фламінго, малий нікчема;

Г яскрава гуаш, цікаве інтерв'ю, прозора шампунь;

Д завітчана Умань, вчена ступінь, другий степінь.

IV. ПІДСУМОК УРОКУ

Збирання зошитів

Рефлексія

- Які завдання були складними? Чому?
- З якими завданнями впоралися легко?
- Які іменники мають паралельні відмінкові форми?
- Що спільного й відмінного між іменниками подвійного та спільного роду?
- Побудуйте діаграму Ейлера-Венна (*робота в групах*).

V. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ (НА ВИБІР)

- ▶ Індивідуальне завдання з повторення вивченого.
- ▶ Складіть пам'ятку «Складні випадки відмінювання іменників».